

Tres artistes i un anhel

Publicat per [Jordi Lon Quintana](#) [1] el 04/06/2025 - 09:14

Crear és una manera de sobreviure als embats de la realitat, i cada època i espai genera els seus propis creadors. Això ho sap bé Michel Bernard, un escriptor francès que s'ha especialitzat en novel·lar episodis i personatges de la història política i cultural de França. Entre els seus llibres n'hi ha tres que, d'alguna manera, podrien ser considerats com una trilogia sobre la creació artística al tombant del segle XX, en un moment on la cultura francesa exercia una influència notable sobre el conjunt d'Europa pel que fa a la renovació estètica. Tres novel·les que fugen dels elements comuns de les biografies convencionals i es submergeixen en el fet creatiu com a motor de la història, tot partint d'episodis, obres i experiències concretes.

Una possible trilogia de Michel Bernard

Els boscos de Ravel

Les forêts de Ravel (2015) parteix d'un episodi intens i íntim de la vida del compositor Maurice Ravel: els anys de la Primera Guerra Mundial on, tot i ser ja un músic reconegut, s'allista voluntàriament com a conductor d'ambulàncies al front, prop de Verdun. El relat mostra el contrast entre la sensibilitat musical de l'autor i la brutalitat que s'esdevé al seu voltant. Michel Bernard retrata un Ravel silenciós, immers en la seva pròpia música mentre contempla la sorollosa devastació del món i desgrana el procés creatiu de peces com *Le Tombeau de Couperin*, composta com a homenatge als companys morts en combat, i ja lluny del camp de batalla, d'altres obres mestres dels últims anys de la seva trajectòria, com la *Sonatina*, el famós *Bolero* o el *Concert per a la mà esquerra*, amb les quals va sacsejar el món de la música.

Els dos remordiments de Claude Monet

Deux remords de Claude Monet (2016) se centra en els últims anys de la vida del pintor, durant els quals treballa obsessivament en la famosa sèrie dels Nenúfars al seu jardí de Giverny. Ja envellit i gairebé cec, Monet fa balanç de la seva vida, on ressonen dos grans remordiments: la pèrdua de la seva primera esposa, Camille, i el dolor per no haver defensat i reivindicat prou els seus amics impressionistes, especialment Frédéric Bazille, mort a la guerra franco-prussiana de 1870. L'obra és una meditació sobre el pas del temps, l'art i la memòria, i mostra Monet com un home obsessionat en la creació, que lluita per acabar l'obra de la seva vida tot capturant la llum i la bellesa que l'envolta, mentre arrossega el pes de la pèrdua i el penediment.

Els burgesos de Calais

Les bourgeois de Calais (2021) se centra en el procés creatiu de l'escultor Auguste Rodin quan, el 1884, l'alcalde de Calais, Omer Dewavrin, li encarrega una escultura per commemorar el sacrifici dels sis burgesos de la ciutat durant el setge anglès de 1347. Fugint de les expectatives, i lluny del model academicista, Rodin aposta per una representació radicalment nova, que mostra els burgesos no com a herois ni màrtirs gloriosos, sinó com a homes angoixats, dignes i vulnerables en el moment en què assumeixen el seu destí. Michel Bernard explora les tensions entre l'artista i el poder i retrata com la creació escultòrica esdevé un acte de memòria col·lectiva, on l'obra d'art parla de tu a tu amb el públic des de la identificació i l'empatia, i no des de la mitificació.

Més enllà de la seva notable qualitat literària, aquestes novel·les tenen l'encert de reivindicar i, alhora, humanitzar tres artistes excel·lents, tot situant-los en el seu context històric i cultural. Tres genis que, a banda d'haver contribuït fermament a renovar els respectius llenguatges artístics (la música, la pintura i l'escultura) comparteixen un anhel vital: la creació com a manera de ser i de relacionar-se amb el món. I, sobretot, com a manera de sobreviure'l.

(Per cert, les tres novel·les estan publicades en català per LaBreu Edicions, amb traducció de Ferran Ràfols Gesa. Una aposta editorial valenta que ens ha permès descobrir una veu narrativa tan propera com desconeguda).

Categories: Article

Etiquetes: lectura i biblioteques

Etiquetes: arts i creació

- [2]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2025/06/tres-artistes-anhel>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/lonqj>

[2] <https://interaccio.diba.cat/node/10046>